

VRAGENLIJSTEN

lands-Indië (het hoogste adviescollege van de gouverneur-generaal), was, volgens Vestdijk, 'de enige die zei wat we allemaal dachten ('dat hij anti-Duits was, en altijd was geweest'); het werd genoteerd en hij heeft er nog last genoeg van gehad, later, toen . . . hij maar niet vrijgelaten werd'¹ - inderdaad, Meyer Ranneft behoorde tot diegenen die pas begin september '44 uit de gijzeling ontslagen werden.

★

Wij hebben te weinig gegevens om te kunnen beoordelen hoe lang het vooruitzicht, mogelijkzwaars zelf ook gefusilleerd te worden, de gijzelaars of althans vele gijzelaars gekweld heeft. Wij nemen aan (nadere gegevens terzake ontbreken) dat die angst medio oktober '42 geactiveerd werd, toen, zoals wij reeds in deel 6 beschreven, weer drie gijzelaars (twee uit Haaren: J. Haantjes en mr. H. W. Vrind, en één uit Gestel: J. van den Kerkhoff) voor een vuurpeleton werden geplaatst, samen overigens met twaalf gevangenen uit het concentratiekamp Amersfoort: tien communisten en twee revolutionair-socialisten², maar het lijkt ons plausibel dat, gelijk reeds opgemerkt, nadien de angst veel minder werd toen de talrijke illegale acties waaromtrent ook de legale pers soms berichtte, niet tot het fusilleren van nieuwe gijzelaars leidden en de anti-verzet-gijzelaars, sinds begin '43 op vier na allemaal samengebracht in 'Beekvliet'³ en gescheiden van de Indische gijzelaars die in het gebouw 'De Ruwenberg' vertoefden, zelfs ten tijde van de April-Meistakingen met rust gelaten werden. Daar kwamen nog twee factoren bij welke de bezorgdheid, het leven te zullen verliezen, verminderden: het overgrote deel van de gijzelaars werd geleidelijk vrijgelaten en het verblijf in gijzeling kreeg als gevolg van allerlei gunsten allengs een karakter waar de gijzelaars zelf niet veel meer van begrepen; het deed Vestdijk later schrijven dat het 'groteske lieden' waren geweest die hem en de andere gijzelaars vastgehouden hadden.⁴

¹ A.v., p. 133, 134. ² Wij hebben in deel 6 abusievelijk van 'twaalf communisten' gesproken. ³ In het Grootseminarie te Haaren waren, met verlof van de Duitsers, vier gijzelaars (twee artsen, een tandarts en een priester) achtergebleven om voor de *Untersuchungshäftlinge* van de *Sicherheitspolizei* te zorgen. ⁴ S. Vestdijk: 'Sint Michielsgestel', *Maatstaf*, mei 1956, p. 131.